

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 19 януари 2017 г.
(OR. en)

5386/17
ADD 1

ENV 31

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Европейската комисия

Дата на получаване: 17 януари 2017 г.

До: Генералния секретариат на Съвета

Относно: РЕГЛАМЕНТ (ЕС) .../... НА КОМИСИЯТА от XXX година за изменение на приложения I, II и III към Регламент (ЕО) № 1221/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно доброволното участие на организации в Схемата на Общността за управление по околна

Приложено се изпраща на делегациите документ D047857/02 - Annexes.

Приложение: D047857/02 - Annexes

BG

ПРИЛОЖЕНИЯ I – III

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ЕКОЛОГИЧЕН ПРЕГЛЕД

Екологичният преглед обхваща следните области:

1. Определяне на контекста на организацията

Организацията определя онези външни и вътрешни въпроси, които могат да повлияят положително или отрицателно на нейната способност да постигне предвидените резултати от своята система за управление по околна среда.

Тези въпроси включват съответните условия на околната среда, като например климата, качеството на въздуха, качеството на водите, наличието на природни ресурси, биологичното разнообразие.

Те могат също така да включват, но не се ограничават до следните условия:

- външни условия (като например културни, социални, политически, правни, регулаторни, финансови, технологични, икономически, природни условия и условия на конкуренция),
- вътрешни условия, свързани с характеристиките на организацията (като например нейните дейности, продукти и услуги, стратегическа насоченост, култура и способности).

2. Определяне на заинтересованите страни и определяне на съответните им нужди и очаквания.

Организацията определя заинтересованите страни, които са от значение за системата за управление по околна среда, съответните нужди и очаквания на тези заинтересовани страни и на кои от въпросните нужди и очаквания тя трябва да отговаря или се съгласява да спазва.

Ако организацията реши доброволно да приеме или да се съгласи със съответните нужди или очаквания на заинтересованите страни, които не са обхванати от правни изисквания, те стават част от нейните задължения за спазване.

3. Определяне на приложимите правни изисквания, свързани с околната среда

Като допълнение към създаването на регистър на приложимите правни изисквания, организацията също така посочва как могат да се осигурят доказателства, че тя се съобразява с различните правни изисквания.

4. Определяне на преките и непреките екологични аспекти и посочване на значимите сред тях

Организацията определя всички преки и непреки екологични аспекти с положително или отрицателно въздействие върху околната среда, изразени качествено и количествено, в зависимост от случая, и съставя регистър на всички определени от нея екологични аспекти. Организацията определя кои от тези аспекти са значими, като се основава на критериите, установени в съответствие с точка 5 от настоящото приложение.

При определяне на преките и непреките екологични аспекти е особено важно организациите да вземат предвид също и екологичните аспекти, свързани с основната им дейност. Списък, който се ограничава до екологичните аспекти на обекта и съоръженията на организацията, не е достатъчен.

При определяне на преките и непреките екологични аспекти на своята дейност, продукти и услуги, организацията прилага перспективата на жизнения цикъл, като взема предвид етапите на жизнения цикъл, които тя може да контролира или върху които може да окаже влияние. Тези етапи обикновено включват придобиване на суровини, покупки и възлагане на поръчки, проектиране, производство, превоз, използване, третиране и крайно обезвреждане в края на жизнения цикъл в зависимост от дейността на организацията.

4.1. Преки екологични аспекти

Преките екологични аспекти са свързани с дейностите, продуктите и услугите на самата организация, върху които тя има пряк управленски контрол.

Всички организации отчитат преките аспекти на своите дейности.

Преките екологични аспекти включват, но не се ограничават до следното:

- (1) емисии в атмосферата;
- (2) изпускане във води (включително инфилтрация в подземните води),
- (3) производство, рециклиране, повторна употреба, превоз и обезвреждане на твърди и други отпадъци и особено на опасни отпадъци;
- (4) използване и замърсяване на земя;
- (5) използване на енергия и природни ресурси (включително водите, фауната и флората), както и на суровини;
- (6) използване на добавки и спомагателни вещества, както и на полуфабрикати;
- (7) местни въпроси (шум, вибрации, мирис, прах, външен изглед и т.н.);

При определянето на екологичните аспекти се вземат предвид и:

- рисковете от екологични аварии и други извънредни ситуации с потенциално въздействие върху околната среда (напр. химически аварии) и потенциални аномални ситуации, които биха могли да доведат до потенциално въздействие върху околната среда;
- въпросите, свързани с превоза на стоки и услуги и на служители, пътуващи по работа.

4.2. *Непреки екологични аспекти*

Непреки екологични аспекти могат да възникнат вследствие на взаимоотношения на организацията с трети страни, които в разумна степен могат да бъдат повлияни от организацията.

Те включват, но не се ограничават до следното:

- (1) въпроси, свързани с жизнения цикъл на продуктите и услугите, върху които организацията може да повлияе (придобиване на суровини, проектиране, покупки и възлагане на поръчки, производство, превоз, използване, третиране и крайно обезвреждане в края на жизнения цикъл);
- (2) капиталови инвестиции, отпускане на заеми и застрахователни услуги;
- (3) нови пазари;
- (4) избор и състав на услугите (напр. превоз или дейност по снабдяването);
- (5) административни и планови решения;
- (6) състав на продуктовата гама;
- (7) екологични резултати и практики на изпълнители, подизпълнители, доставчици и поддоставчици.

Организациите трябва да могат да докажат, че значимите екологични аспекти и свързаните с тях въздействия са взети под внимание в системата за управление.

Организацията се стреми да гарантира, че доставчиците и лицата, които действат от нейно име, спазват политиката на организацията в областта на околната среда в рамките на извършвана дейност съгласно поръчката.

Организацията обмисля до каква степен може да повлияе върху тези непреки екологични аспекти и какви мерки могат да се предприемат за намаляване на тяхното въздействие върху околната среда или за увеличаване на ползите за околната среда.

5. **Оценка на значимостта на екологичните аспекти**

Организацията определя критериите за оценка на значимостта на екологичните аспекти на своята дейност, продукти и услуги, и ги прилага, за да определи кои от тях имат значимо въздействие върху околната среда в перспективата на жизнения цикъл.

Разработените от организацията критерии вземат предвид правните разпоредби и са изчерпателни, могат да са предмет на независима проверка, възпроизводими са и са публично достъпни.

При определянето на тези критерии организацията отчита следните елементи:

- (1) потенциална вреда или полза за околната среда, включително за биологичното разнообразие;
- (2) състоянието на околната среда (като например уязвимост на местната, регионалната или глобалната околна среда);
- (3) размер, брой, честота и обратимост на аспекта или въздействието;
- (4) наличие и изисквания на съответното законодателство за околната среда;
- (5) становища на заинтересованите страни, включително на служителите на организацията.

Допълнителни, свързани с този въпрос елементи може да бъдат разгледани в зависимост от вида на дейностите, продуктите и услугите на организацията.

Въз основа на определените критерии организацията оценява значимостта на своите екологични аспекти и въздействия. За тази цел тя трябва да вземе предвид съображения, които могат да включват, но не се ограничават до:

- (6) наличните данни на организацията за влаганите материали и енергия, изтичания, отпадъци и емисии от гледна точка на риска;
- (7) дейности на организацията, които са регламентирани от законодателството в областта на околната среда;
- (8) дейности, свързани с възлагането на поръчки;
- (9) проектиране, разработка, производство, разпределение, обслужване, употреба, повторна употреба, рециклиране и обезвреждане на продуктите на организацията;
- (10) дейности на организацията, които са свързани с най-значителните екологични разходи и екологични ползи.

При оценяване на значимостта на екологичните аспекти на дейността на организацията се разглеждат не само условията на нормална работа, но и условията при пускане и спиране и разумно предвидимите извънредни условия. Отчитат се минали, настоящи и планирани дейности.

6. Оценка на обратната информация от разследването на предишни аварии

Организацията взема под внимание обратната информация от разследването на предишни аварии, която може да повлияе на нейната способност да постигне предвидените резултати от своята система за управление по околна среда.

7. Определяне и документиране на рисковете и възможностите.

Организацията определя и документира рисковете и възможностите, свързани с нейните екологични аспекти, задължението за спазване на изискванията, както и други въпроси и изисквания, посочени в т. 1—4.

Организацията се съсредоточава върху тези рискове и възможности, които следва да бъдат разгледани, за да се гарантира, че системата за управление по околна среда може да постигне очакваните резултати, да предотврати нежелани ефекти или авария и да постигне непрекъснато подобряване на екологичните резултати на организацията.

8. Проучване на съществуващите процеси, практики и процедури.

Организацията проучва съществуващите процеси, практики и процедури и определя кои от тях са необходими, за да се гарантира дългосрочното поддържане на управлението по околна среда.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ СИСТЕМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ ПО ОКОЛНА СРЕДА И ДОПЪЛНИТЕЛНИ ВЪПРОСИ, КОИТО СЕ ВЗЕМАТ ПОД ВНИМАНИЕ ОТ ОРГАНИЗАЦИИТЕ, ПРИЛАГАЩИ EMAS

Изискванията към системата за управление по околна среда съгласно EMAS са тези, предвидени в раздели 4—10 на стандарта EN ISO 14001:2015. Тези изисквания са представени в част А.

Позоваванията в член 4 на конкретни точки от настоящото приложение се разбират, както следва:

Позоваването на А.3.1 се разбира като позоваване на част А 6.1

Позоваването на А.5.5 се разбира като позоваване на част А 9.2.

Освен това, от организациите, които прилагат EMAS, се изисква да вземат под внимание редица допълнителни въпроси, имащи пряка връзка с множество елементи от раздел 4 на стандарта EN ISO 14001:2015. Тези допълнителни изисквания са изброени в част Б от настоящото приложение.

ЧАСТ А	Част Б
Изисквания към системите за управление по околна среда по EN ISO 14001:2015	Допълнителни изисквания към организациите, прилагащи EMAS
Организациите, участващи в схемата за управление по околна среда и одит (EMAS), прилагат изискванията на EN ISO 14001:2015¹, които са представени по-долу. А. 4 Контекст на организацията А. 4.1 Разбиране на организацията и нейния контекст Организацията трябва да определи външните и вътрешните обстоятелства, които са от значение за нейната цел и които влияят на нейната способност за постигане на очакваните резултати на	

¹ Използването на текста, възпроизведен в настоящото приложение, е направено с разрешението на Европейския комитет по стандартизация (CEN). Пълният текст може да бъде закупен от националните органи по стандартизация, чийто списък е даден в настоящото приложение. Всяко възпроизвеждане на настоящото приложение за търговски цели е забранено.

своята система за управление по околна среда. Такива въпроси трябва да включват условията на околната среда, които се засягат или могат да бъдат засегнати от организацията.

A.4.2 Разбиране на потребностите и очакванията на заинтересованите страни

Организацията трябва да определи:

- а) заинтересованите страни, които са свързани със системата за управление по околна среда;
- б) съответните потребности и очаквания (т.е. изисквания) на тези заинтересовани страни;
- в) кои от тези потребности и очаквания стават нейни задължения за спазване.

A.4.3 Определяне на обхвата на системата за управление по околна среда

Организацията трябва да определи границите и приложимостта на системата за управление по околна среда, за да установи нейния обхват.

Когато се определя обхватът, организацията трябва да вземе предвид:

външните и вътрешните обстоятелства, посочени в т. А.4.1;

- а) задълженията за спазване, посочени в т. А.4.2;
- б) своите организационни звена, функции и физически граници;
- в) своите дейности, продукти и услуги;
- г) своите правомощия и способност да упражнява контрол и да оказва влияние.

След като веднъж вече обхватът е определен, всички дейности, продукти и услуги на организацията в рамките на

този обхват е необходимо да бъдат включени в системата за управление по околна среда. Обхватът трябва да бъде достъпен и да бъде поддържан във вид на документирана информация. A.4.4. Система за управление по околна среда За постигане на очакваните резултати, включително повишаване на своята резултатност спрямо околната среда, организацията трябва да създаде, прилага, поддържа и постоянно подобрява системата за управление по околна среда, включително необходимите процеси и тяхното взаимодействие, в съответствие с изискванията на този международен стандарт. При установяването и поддържането на системата за управление по околна среда организацията трябва да вземе предвид знанията, получени от т. 4.1 и т. 4.2.	
A.5 Лидерство A.5.1 Лидерство и ангажираност Висшето ръководство трябва да демонстрира своето лидерство и ангажираността си по отношение на системата за управление по околна среда, като: а) поема отговорност за ефективността на системата за управление по околна среда; б) осигурява политиката по околна среда и целите по околна среда да са съвместими със стратегическата посока на развитие и контекста на организацията; в) осигурява интегрирането на изискванията на системата за управление по околна среда в бизнес процесите на	

организацията; г) осигурява наличност на ресурсите, необходими за системата за управление по околна среда; д) информира за важността на ефективното управление по околна среда и спазването на изискванията на системата за управление по околна среда; е) осигурява системата за управление по околна среда да постига очакваните резултати; ж) насочва и подпомага хората да допринасят за ефективността на системата за управление по околна среда; з) насърчава постоянно подобряване; и) подкрепя подходящите управленски функции да доказват лидерството си в своите сфери на отговорност. ЗАБЕЛЕЖКА: Позоваването на „бизнес“ в този международен стандарт може да се тълкува по-широко, като означава онези дейности, които са от водещо значение за целите на съществуването на организацията.	
A.5.2 Политика по околна среда Висшето ръководство трябва да създаде, прилага и поддържа политика по околна среда, която в дефинирания обхват на неговата система за управление по околна среда: а) е подходяща за целта и контекста на организацията, включително естеството, мащаба и въздействията върху околната среда, които оказват нейните	Б.1. Непрекъснато подобряване на резултатността спрямо околната среда Организациите се ангажират непрекъснато да подобряват резултатността спрямо околната среда. Ако организацията включва един или повече обекта, всеки от обектите, за които се прилага EMAS, трябва да спазва всички изисквания на EMAS, включително определеното в член 2,

дейности, продукти и услуги; б) осигурява рамката за определяне на цели по околна среда; в) включва ангажимент за опазването на околната среда, включително предотвратяване от замърсяване и други специфични ангажименти, свързани с контекста на организацията; ЗАБЕЛЕЖКА: Друг специфичен ангажимент(и) за опазване на околната среда може да включва устойчиво използване на ресурсите, смекчаване и адаптация към изменението на климата и опазване на биологичното разнообразие и екосистемите. а) включва ангажимент за изпълнение на задълженията си за спазване; б) включва задължение за постоянно подобряване на системата за управление по околна среда за повишаване на резултатността спрямо околната среда. Политиката по околна среда трябва да: – бъде поддържана във вид на документирана информация; – бъде оповестена в организацията; – бъде достъпна за заинтересованите страни.	параграф 2 постоянно подобряване на резултатността спрямо околната среда.
А.5.3 Роли, отговорности и правомощия в организацията Висшето ръководство трябва да гарантира, че отговорностите и правомощията за съответните функции са разпределени, оповестени и разбрани в организацията. Висшето ръководство трябва да	Б.2. Представител(и) на ръководството Висшето ръководство определя специален(ни) представител(и) на висшето ръководство, който(ито), независимо от другите си отговорности, има(т) определена роля, отговорности и пълномощия с оглед

разпредели отговорностите и правомощията за: а) осигуряване на съответствието на системата за управление по околна среда с изискванията на този международен стандарт; б) докладване пред висшето ръководство на резултатността от системата за управление по околна среда, включително резултатността спрямо околната среда.	осигуряване на система за управление по околна среда в съответствие с настоящия регламент и докладва(т) пред висшето ръководство за резултатите, постигнати от системата за управление по околна среда. Представителят на висшето ръководство може да бъде член на висшето ръководство на организацията.
А.6 Планиране А.6.1 Действия за овладяване на рисковете и възможностите А.6.1.1 Общи положения Организацията трябва да въведе, прилага и поддържа процесите, необходими за изпълнение на изискванията в т. 6.1.1 до т. 6.1.4. При планирането на система за управление по околна среда организацията трябва да има предвид: – въпросите, посочени в т. 4.1; – изискванията, посочени в т. 4.2; – обхвата на системата си за управление по околна среда и да определи риска и възможностите, свързани с: – аспектите на околната среда (виж т. 6.1.2); – задълженията за спазване (виж т. 6.1.3); – и други въпроси и изисквания, определени в т. 4.1 и т. 4.2, които трябва да са насочени към: – осигуряване системата за	Б.3 Екологичен преглед Организациите осъществяват и документират първоначалния екологичен преглед, както е определено в приложение I. Организации извън Съюза се позовават и на правните изисквания, свързани с околната среда, приложими за сходни организации в държавите членки, в които възнамеряват да представят своето заявление.

управление по околна среда да може да постигне очакваните резултати; – предотвратяване или намаляване на нежеланите въздействия, включително възможността външните условия на околната среда да влияят на организацията; – постигане на постоянно подобряване. В обхвата на системата за управление по околна среда организацията трябва да определи потенциалните извънредни ситуации, включително тези, които могат да имат въздействие върху околната среда. Организацията трябва да поддържа документирана информация за своите: – рискове и възможности, на които да бъде обърнато внимание; – необходимите процеси в т. 6.1.1 до т. 6.1.4 до степен, осигуряваща увереност, че процесите се извършват, както са планирани. A.6.1.2 Екологични аспекти В дефинирания обхват на системата за управление по околна среда организацията трябва да определи аспектите на околната среда на своите дейности, продукти и услуги, които тя може да контролира, и онези, върху които може да въздейства, и свързаните с тях въздействия върху околната среда, като има предвид перспективата на жизнения цикъл. При определяне на аспектите на околната среда организацията трябва да вземе предвид: а) промените, включително планирани или нови обстоятелства и нови или променени дейности, продукти и	
---	--

услуги; б) анормални условия и основателно предвидими аварийни ситуации. Организацията трябва да определи онези аспекти, които имат или могат да имат значимо въздействие върху околната среда, т.е. значимите аспекти на околната среда, като използва установените критерии. Организацията трябва да оповести по подходящ начин своите значими аспекти на околната среда сред различни нива и функции в организацията. Организацията трябва да поддържа документирана информация за своите: – аспекти на околната среда и свързаните с тях въздействия върху околната среда; – критерии, използвани за определяне на значимите аспекти на околната среда; – значими аспекти на околната среда. ЗАБЕЛЕЖКА: Значимите аспекти на околната среда могат да доведат до риск и възможности, свързани с неблагоприятни въздействия върху околната среда (заплахи) или благоприятни въздействия върху околната среда (възможности).	
A.6.1.3 Задължения за спазване Организацията трябва да: а) определи и има достъп до задълженията за спазване, свързани с нейните аспекти на околната среда; б) определи как тези задължения за спазване се прилагат за организацията;	B.4. Спазване на правните изисквания Организациите, регистрирани по EMAS или желаещи да се регистрират, трябва да докажат, че са изпълнили всяко от следните условия: (1) установили са и са наясно със задълженията на организацията, произтичащи от всички приложими правни изисквания, свързани с околната среда; (2) гарантират спазване на правните

в) вземе предвид тези задължения за спазване при установяване, прилагане, поддържане и непрекъснато подобряване на своята система за управление по околна среда. Организацията трябва да поддържа документирана информация за своите задължения за спазване. ЗАБЕЛЕЖКА: Задълженията за спазване могат да доведат до риск и възможности за организацията. А.6.1.4 Планирани действия Организацията трябва да планира: а) да предприеме действия, насочени към: 1) значими аспекти на околната среда; 2) задължения за спазване; 3) рискове и възможности, определени в т. 6.1.1; б) как да: 1) интегрира и изпълнява дейности в процесите на своята система за управление по околна среда (виж 6.2, точка 7, точка 8 и точка 9.1) или други бизнес процеси; 2) оценява ефективността на тези дейности (виж 9.1). При планиране на тези дейности организацията трябва да има предвид технологичните си възможности и своите финансови, експлоатационни и бизнес изисквания.	изисквания в областта на околната среда, включително на разрешителните и ограниченията на разрешителните, и предоставят подходящи доказателства; (3) установили са процедури, които дават възможност на организацията да осигури непрекъснато спазване на правните изисквания в съответствие със законодателството в областта на околната среда.
А. 6.2 Цели по околната среда и планиране на дейностите за тяхното	

постигане	
А. 6.2.1 Цели по околната среда Организацията трябва да създаде цели по околната среда на съответните функции и нива, като вземе предвид своите значими аспекти на околната среда и свързаните задължения за спазване и като отчита свързания риск и възможностите. Целите по околната среда трябва да бъдат: а) в съответствие с политиката по околна среда; б) измерими (ако е практически възможно); в) подложени на наблюдение; г) оповестявани; д) актуализирани, когато е подходящо. Организацията трябва да поддържа документирана информация за целите по околна среда. А.6.2.2 Планиране на действия за постигане на целите по околната среда Когато планира как да постигне своите цели по околната среда, организацията трябва да определи: а) какво ще бъде направено; б) какви ресурси ще се изискват; в) кой ще бъде отговорен; г) кога ще приключи; д) как ще се оценят резултатите, включително индикатори за наблюдение на напредъка към постигането на измерими цели по околната среда (виж 9.1.1). Организацията трябва да разглежда как	Б.5. Цели по околната среда Организацията трябва да може да докаже, че системата за управление и процедурите за одит са насочени към действителната резултатност на организацията спрямо околната среда по отношение на преките и непреките аспекти. Средствата за постигане на целите и задачите не могат да се считат за цели по околната среда.

може да интегрира в своите бизнес процеси дейности за постигане на целите си по околната среда.	
A.7 Поддържане A.7.1 Ресурси Организацията трябва да определи и предостави ресурсите, необходими за създаването, прилагането, поддържането и постоянното подобряване на системата за управление по околна среда.	

A.7 Поддържане

A.7.1 Ресурси

Организацията трябва да определи и предостави ресурсите, необходими за създаването, прилагането, поддържането и постоянното подобряване на системата за управление по околна среда.

А.7.2 Компетентност Организацията трябва да: а) определи необходимата компетентност на лицето(ата), извършващо(и) задачи за нея, под неин контрол, които оказват въздействие върху резултатността спрямо околната среда и способностите ѝ да изпълни своите задължения за спазване; б) гарантира, че тези лица са компетентни на базата на подходящо образование, обучение или опит; в) определи потребностите от обучение, свързани с нейните аспекти на околната среда и системата ѝ за управление по околна среда; г) когато е приложимо, да предприеме действия за придобиване на необходимата компетентност и да оцени ефективността от предприетите действия. ЗАБЕЛЕЖКА: Подходящите действия могат да включват например предоставянето на обучение за, менторство от, или преназначаване на настоящи служители, или наемане на, или сключване на договор с компетентни лица. Организацията трябва да поддържа подходяща документирана информация като доказателство за компетентност.	Б.6. Участие на служителите (1) Организацията взема под внимание факта, че активното участие на служителите, освен че е ключов ресурс в подобряването на резултатността спрямо околната среда, е движеща сила и предпоставка за постоянно и успешно подобряване на околната среда, както и правилен метод за успешно утвърждаване на системата за управление по околна среда и одит в организацията. (2) „Участието на служителите“ следва да се разбира, че включва както прякото участие на служителите, така и предоставянето на информация на служителите и на техните представители. Ето защо трябва да има схема за участие на служителите на всички нива. Организацията взема под внимание факта, че засвидетелстването на ангажираност, отзивчивост и активна подкрепа от страна на ръководството е предпоставка за успеха на тези процеси. В този контекст ръководството трябва да осигури подходяща обратна връзка към служителите. (3) В допълнение към посочените изисквания служителите или техните представители участват в процеса, насочен към непрекъснато подобряване на резултатността спрямо околната среда чрез: а) първоначален екологичен преглед; б) създаване и внедряване на система за управление по околна среда и одит, която подобрява резултатността спрямо околната среда; в) екологични комитети или работни групи, които събират
---	---

	информация и осигуряват участието на служителите по околна среда/представителите на ръководството, заедно със служителите и техните представители; г) съвместни работни групи за програмата за действие в областта на околната среда и за екологичен одит; д) изготвяне на екологични декларации. (4) За целта следва да се използват подходящи форми на участие, например системата за книга за предложения или групова работа по проекти, или екологични комитети. Организациите вземат предвид насоките на Комисията за най-добрите практики в областта. По тяхно искане участват и всички представители на служителите.
А.7.3 Осъзнаване Организацията трябва да осигури, че лицата, работещи под неин контрол, са информирани относно: а) политиката по околна среда; б) значимите аспекти на околната среда и съответните реални или потенциални въздействия върху околната среда, свързани с тяхната работа; в) важността на техния принос за ефикасността на системата за управление по околна среда, включително ползите от повишена резултатност спрямо околната среда; г) последствията от неспазване на изискванията на системата за управление по околна среда, включително неизпълнение на	

задълженията за спазване на организацията.	
A.7.4 Обмен на информация A.7.4.1 Общи положения Организацията трябва да създаде, прилага и поддържа процеса(ите), необходим за вътрешен и външен обмен на информация, свързан със системата за управление по околна среда, включително: а) за това, което ще съобщава; б) кога ще съобщава; в) на кого ще съобщава; г) как ще съобщава. При създаването на процеса(ите) си на обмен на информация организацията трябва да: – взема предвид своите задължения за спазване; – осигурява съответствието на съобщаваната информация за околната среда с информацията, генерирана в системата за управление по околна среда, и нейната достоверност. Организацията трябва да отговаря на съответни съобщения за нейната система за управление по околна среда. Организацията трябва да поддържа документирана информация като доказателство за осъществения обмен на	

информация, когато е подходящо. A.7.4.2 Вътрешен обмен на информация Организацията трябва да: а) извършва вътрешен обмен на информация относно системата за управление по околна среда между различните нива и функции на организацията, включително промени в системата за управление по околна среда, когато е подходящо; а) осигурява нейният(те) процес(и) на обмен на информация да дава(т) възможност на хората, които изпълняват задачи под контрола на организацията, да допринесат за постоянното подобряване.	
A.7.4.3 Външен обмен на информация Организацията трябва да оповестява навън информацията, която се отнася до системата за управление по околна среда, както е създадена в процеса(ите) за обмен на информация на организацията и както се изисква от задълженията ѝ за спазване.	Б.7. Обмен на информация (1) Организациите трябва да могат да докажат, че водят открит диалог с обществеността, компетентните органи и други заинтересовани страни, включително местни общности и клиенти, във връзка с въздействието на тяхната дейност, продукти и услуги върху околната среда. (2) С оглед постигане на високо ниво на прозрачност и изграждане на доверие със заинтересованите страни, организациите, регистрирани по EMAS, оповестяват специфична информация за околната среда, както е определено в приложение IV — Докладване по въпросите на околната среда.

A.7.5 Документирана информация

A.7.5.1 Общи положения

Системата за управление по околна среда на организацията трябва да включва:

- а) документирана информация, изисквана от този международен стандарт;
- б) документирана информация, определена от организацията като необходима за ефективността на системата за управление по околна среда.

ЗАБЕЛЕЖКА: Обхватът на документираната информация за системата за управление по околна среда може да е различен за различните организации поради:

- размера на организацията и вида на дейностите, процесите, продуктите и услугите;
- необходимостта от демонстриране на изпълнението на задълженията ѝ за спазване;
- комплексността на процесите и взаимодействията между тях;
- компетентността на хората, които работят под контрола на организацията.

A.7.5.2 Създаване и актуализиране

За създаването и актуализирането на документираната информация организацията трябва да осигури подходящи:

- а) идентификация и описание (например заглавие, дата, автор или регистрационен номер);
- б) формат (например език, софтуерна версия, графики) и носител (например хартия,

електронен); в) преглед и одобрение за подходящност и адекватност. A.7.5.3 Управление на документираната информация Документираната информация, изисквана от системата за управление по околна среда и от този международен стандарт, трябва да бъде управлявана, за да се осигури, че: а) е достъпна и подходяща за използване, където и когато е необходимо; б) е защитена по подходящ начин (например срещу нарушаване на професионална тайна, неправилно използване или нарушение на целостта). За управление на документираната информация организацията трябва да приложи следните дейности, когато е необходимо: – разпределение, достъп, възстановяване и използване; – съхраняване и защита, включително запазване на четливостта; – управление на измененията (например контрол на изданията); – съхраняване и унищожаване. Документираната информация с външен произход, определена от организацията като необходима за планирането и функционирането на системата за управление по околна среда, трябва да бъде идентифицирана по подходящ начин и да бъде управлявана. ЗАБЕЛЕЖКА: Достъпът може да означава решение, свързано с даване на право само да се чете документираната информация	
---	--

или право и правомощие да се чете и да се внасят изменения в документираната информация.

A.8 Дейности

A.8.1 Оперативно планиране и управление

Организацията трябва да създава, изпълнява, управлява и поддържа процесите, необходими за удовлетворяване на изискванията на системата за управление по околна среда и за изпълнение на дейностите, посочени в 6.1 и т. 6.2, като:

- създава оперативни критерии за процеса(ите);
- упражнява контрол на процеса(ите) в съответствие с оперативните критерии.

ЗАБЕЛЕЖКА: Контролът може да включва инженерни проверки и процедури. Проверките могат да се извършват като се следва йерархията (напр. елиминация, заместване, административна) и могат да се използват самостоятелно или в комбинация.

Организацията трябва да управлява планираните изменения и да анализира последствията от непредвидени изменения и, ако е необходимо, да предприема действия за ограничаване на всяко неблагоприятно въздействие.

Организацията трябва да осигури, че процесите, възложени на външен изпълнител, се управляват. Видът и степента на контрол и въздействие, които ще се прилагат за този (тези) процес(и), трябва да се определят в системата за управление по околна среда.

В съответствие с перспективата на жизнения цикъл организацията трябва да:

- a) въвежда контрол, когато е приложимо, за да гарантира, че екологичното(ите) изискване(ия)

	е(са) насочено(и) към процеса на проектиране и развитие на продуктите и услугите, отчитайки всеки етап от жизнения цикъл; б) определя своето(ите) екологично(и) изискване(ия) за доставката на продукти и услуги, когато е подходящо; в) оповести своето(ите) екологично(и) изискване(ия) на външни доставчици, включително изпълнители; г) разглежда необходимостта да предоставя информация за потенциални значими въздействия върху околната среда, свързани с транспорта или доставката, използването, третиране при излизане от употреба и окончателно унищожаване на продуктите и услугите. Организацията трябва да поддържа документирана информация в необходимия обхват, за да има увереност, че процесът(ите) се осъществява(т), както е планирано. А.8.2 Готовност за извънредни ситуации и способност за реагиране Организацията трябва да създаде, прилага и поддържа процеса(ите), необходим(и) за готовността и за отговора на възможните извънредни ситуации, описани в т. 6.1.1. Организацията трябва да: а) е подготвена да отговори на извънредни ситуации чрез планиране на дейности, които да предотвратят или смекчат неблагоприятните въздействия върху околната среда; б) отговаря на реални извънредни ситуации;
--	--

- в) предприема действия да предотврати или смекчи последиците от извънредни ситуации в съответствие с размера на извънредната ситуация и потенциалното въздействие върху околната среда;
- г) изпитва периодично планираните действия за отговор, когато това е осъществимо;
- д) прави периодично преглед, ревизира процеса(ите) и планираните действия за отговор, по-специално след настъпването на извънредни ситуации или след изпитвания;
- е) предоставя подходяща информация и обучение, свързани с готовността за извънредни ситуации и отговор, когато е подходящо, на съответните заинтересовани страни, включително лицата, работещи под неин контрол.

Организацията трябва да поддържа документирана информация в необходимия обхват, за да има увереност, че процесът(ите) се осъществява(т), както е планирано.

A.9 Оценяване на резултатността

A.9.1 Наблюдение, измерване, анализ и оценяване

A.9.1.1 Общи положения

Организацията трябва да извършва наблюдение, да измерва, анализира и оценява своята резултатност спрямо околната среда.

Организацията трябва да определи:

- а) какво е необходимо да се подлага на наблюдение и да се измерва;
- б) методите за наблюдение,

	измерване, анализ и оценяване, които са приложими, за осигуряване на действителни резултати; в) критериите, според които организацията ще оценява своята резултатност спрямо околната среда, и подходящи индикатори; г) кога трябва да се провеждат наблюденията и измерването; д) кога трябва да се анализират и оценяват резултатите от наблюденията и измерването. Организацията трябва да е сигурна, че апаратурата за наблюдение и измерване, която е калибрирана и проверена, се използва и поддържа, както е подходящо. Организацията трябва да оцени своята резултатност спрямо околната среда и ефективността на системата за управление по околна среда. Организацията трябва да разпространява вътрешно и външно информация, свързана с нейната резултатност спрямо околната среда, както това е определено в нейния(те) процес(и) за обмен на информация и както се изисква от нейните задължения за спазване. Организацията трябва да поддържа подходяща документирана информация като доказателство за резултатите от наблюденията, измерването, анализа и оценяването. А.9.1.2 Оценяване на съответствието Организацията трябва да планира, прилага и поддържа процеса(ите), необходим(и) за оценяване на изпълнението на нейните задължения за спазване. Организацията трябва да: а) определя честотата, с която трябва да се оценява спазването на задълженията;
--	---

б) оценява спазването (на задълженията) и предприема действия, ако е необходимо;

в) поддържа знанията и разбирането за статуса на задълженията си за спазване.

Организацията трябва да поддържа документирана информация като доказателство за резултата(ите) от оценяването на съответствието.

A.9.2 Вътрешен одит

A.9.2.1 Общи положения

През планирани интервали от време организацията трябва да извършва вътрешни одити, за да осигури информация дали системата за управление по околна среда:

а) съответства на:

1) собствените изисквания на организацията за нейната система за управление по околна среда;

2) изискванията на този международен стандарт;

б) се прилага и поддържа ефективно.

A.9.2.2 Програма за вътрешен одит

Организацията трябва да създава, прилага и поддържа програма(и) за вътрешен одит, включително за честотата, методите, отговорностите, изискванията за планиране и докладване на нейните вътрешни одити.

При създаване на програма за вътрешен одит организацията трябва да вземе под внимание екологичната значимост на съответните процеси, промените, въздействащи на организацията, и резултатите от предишни одити.

Организацията трябва да:

а) определя одитните критерии и обхвата на всеки одит;

- б) избира одитори и провежда одити за осигуряване на обективност и безпристрастност на одитния процес;
- в) осигурява докладването на резултатите от одитите на съответното ръководство.

Организацията трябва да поддържа документирана информация като доказателство за изпълнението на одитната програма и за резултатите от одитите.

А.9.3 Преглед от ръководството

Висшето ръководство трябва да прави преглед на системата за управление по околна среда на организацията през планирани интервали, за да осигури нейната непрекъсната пригодност, адекватност и ефективност.

Прегледът от ръководството трябва да включва разглеждане на:

- а) статуса на дейности от предишни прегледи на ръководството;
- б) промени във:
 - 1) външни и вътрешни въпроси, които са свързани със системата за управление по околна среда;
 - 2) нуждите и очакванията на заинтересовани страни, включително задълженията за спазване;
 - 3) нейните значими аспекти на околната среда;
 - 4) риска и възможностите;
- в) степента, в която са постигнати целите по околна среда;
- г) информация за резултатността спрямо околната среда на организацията, включително

тенденции по: 1) неизпълнение и коригиращи действия; 2) резултати от наблюдение и измерване; 3) изпълнение на нейните задължения за спазване; 4) одитни резултати; д) адекватност на ресурси; е) съответстваща информация от заинтересовани страни, включително жалби; ж) възможности за постоянно подобряване. Резултатите от прегледа на ръководството трябва да включват: – заключения дали системата за управление по околна среда продължава да е подходяща, адекватна и ефективна; – решения, свързани с възможности за постоянно подобряване; – решения, свързани с всяка необходимост от промени в системата за управление по околна среда, включително потребностите от ресурси; – дейности, ако са необходими, когато целите по околна среда не са постигнати; – възможности за подобряване на интеграцията на системата за управление на околната среда с други бизнес процеси, ако е необходимо; – всякакви изводи за стратегическата посока на	
--	--

развитие на организацията.

Организацията трябва да поддържа документирана информация като доказателство за резултатите от прегледите на ръководството.

A.10 Подобряване

A.10.1 Общи положения

Организацията трябва да определи възможностите за подобряване (виж 9.1, 9.2 и 9.3) и да прилага необходимите действия за постигане на очакваните резултати на своята система за управление по околна среда.

A.10.2 Несъответствие и коригиращо действие

Когато е налице несъответствие, организацията трябва да:

a) реагира на несъответствието и когато е приложимо:

1) да предприеме действия за контрол и коригиране;

2) да се справи с последиците, включително смекчаване на неблагоприятните въздействия върху околната среда;

a) оцени необходимостта от действие за отстраняване на причините за несъответствието, така че то да не се появи повторно или в друга област, чрез:

1) преглед на несъответствието;

2) определяне на причините за несъответствието;

3) установяване дали съществуват или потенциално биха могли да се появят подобни несъответствия;

a) приложи всички необходими

действия; б) направи преглед на ефективността на всички предприети коригиращи действия; в) направи промени в системата за управление по околна среда, ако са необходими. Коригиращите действия трябва да са подходящи за значимостта на въздействията от установените неизпълнения, включително въздействието(ята) върху околната среда. Организацията трябва да поддържа документирана информация като доказателство за: – естеството на неизпълнението и всички предприети последващи действия; – резултатите от всички коригиращи действия. А.10.3 Постоянно подобряване Организацията трябва постоянно да подобрява пригодността, адекватността и ефективността на системата за управление по околна среда за повишаване на резултатността спрямо околната среда.	
---	--

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ВЪТРЕШЕН ЕКОЛОГИЧЕН ОДИТ

1. Одитна програма и честота на одитиране

1.1. Одитна програма

Одитната програма гарантира, че ръководството на организацията разполага с информацията, необходима за прегледа на екологичните резултати на организацията и ефективността на системата за управление по околна среда, и е в състояние да покаже, че те са под контрол.

1.2. Общи цели на одитната програма

По-специално, целите включват оценка на съществуващите системи за управление и определяне на съответствието с политиката и програмата на организацията, което включва съблюдаване на съответните правни и други изисквания в областта на околната среда.

1.3. Обхват на одитната програма

Цялостният обхват на отделните одити или на всеки етап от одитния цикъл, в зависимост от случая, е ясно определен и изрично посочва:

- (1) обхванатите области;
- (2) подлежащите на одит дейности;
- (3) екологичните критерии, които трябва да се вземат под внимание;
- (4) обхванатия от одита период.

Екологичният одит включва оценка на фактическите данни, които са необходими за оценка на екологичните резултати.

1.4. Честота на одита

Одитът или одитният цикъл, обхващащ всички дейности на организацията се извършва, в зависимост от случая, през интервали не по-дълги от три или четири години, ако се прилага дерогацията, предвидена в член 7. Честотата, с която се проверява всяка дейност, е различна в зависимост от:

- (1) естеството, мащабите и сложността на дейностите;
- (2) значението на съответните въздействия върху околната среда;
- (3) важността и спешността на установените при предишни одити проблеми;
- (4) историята на екологичните проблеми.

По-сложните дейности, с по-значимо въздействие върху околната среда, се подлагат на одит по-често.

Организацията провежда одити поне веднъж годишно, тъй като това ще помогне да се демонстрира пред ръководството на организацията и на проверяващия, че тя контролира своите значими екологични аспекти.

Организацията извършва одити във връзка с:

- (1) екологичните резултати на организацията; и
- (2) спазването от организацията на приложимите правни и други изисквания, свързани с околната среда.

2. Дейности по одита

Дейностите по одита включват обсъждане на екологичните резултати с персонала, инспекция на оперативните условия и на оборудването, както и преглед на досиетата, писмените процедури и на друга подходяща документация. Тези дейности се провеждат с цел оценка на екологичните резултати на одитираната дейност, за да се определи дали тя отговаря на приложимите стандарти, регламенти или екологични цели и задачи. Също така се определя дали системата за управление на отговорностите и резултатите в областта на околната среда е ефективна и подходяща и поради това се включват, наред с другото, проверки на място на съответствието с тези критерии, за да се определи ефективността на цялата система за управление.

В одитния процес се включват по-специално следните стъпки:

- (1) разбиране на системите за управление;
- (2) оценка на силните и слабите страни на системите за управление;
- (3) събиране на доказателства, за да се демонстрира къде системата за управление работи добре и къде — не;
- (4) оценка на констатациите от одита;
- (5) подготовка на заключенията от одита;
- (6) докладване на констатациите и заключенията от одита.

3. Докладване на констатациите и заключенията от одита

Основните цели на писмения одиторски доклад са:

- (1) да се документира обхватът на одита;
- (2) да се информира ръководството за състоянието на съответствие с политиката на организацията в областта на околната среда и за постигнатия напредък в тази област;

- (3) да се информира ръководството за състоянието на съответствие с правните изисквания и другите изисквания, свързани с околната среда, и относно мерките, предприети, за да се гарантира, че съответствието може да бъде доказано;
- (4) да се информира ръководството за ефективността и надеждността на мерките за наблюдение и смекчаване на въздействието на организацията върху околната среда;
- (5) да се докаже необходимостта от корективни действия, в зависимост от случая.

Писменият одиторски доклад съдържа необходимата информация с цел съобразяване с посочените цели.